

[Undervisningsministeren.]

se af den i lovens § 23 indeholdte bestemmelse om, at loven skal forelægges rigsdagen til revision senest i indeværende rigsdagssamling.

Forud for lovforslagets udarbejdelse er gået en indgående drøftelse med repræsentanter for Dansk Friskoleforening, og man har i forslaget i det væsentlige imødekommet foreningens ønsker; man har dog ikke ment at kunne foreslå en almindelig hjemmel for tilskudsydelse til hjemmeundervisning, men kun at der åbnes mulighed for sådan støtte under ganske særlige omstændigheder.

Som det vil fremgå af forslaget og de til dette knyttede bemærkninger, opretholdes de ved loven af 1946 fastlagte hovedlinier for friskolernes arbejde og statens tilskud til dette. Forældrenes frihed og ansvar med hensyn til børnenes undervisning bevares og understreges yderligere ved forslaget om at lade det særlige tilsyn med kristendomsundervisningen bortfalde på linie med, hvad der er sket i den offentlige skole ved tilsynsloven af 1949.

Omfanget af statens tilskudsydelse opretholdes uforandret, således at der fortsat pr. barn i friskolen kan anvendes et beløb svarende til statens lærerlønstilskud pr. barn i folkeskolen plus $\frac{2}{3}$ af kommunernes nettoudgift pr. barn. I statens lærerløn-udgift foreslås fremtidig medregnet udgiften til udredelse af det særlige ved lønningens af 1946 gennemførte almindelige pensionsgivende tillæg. I konsekvens heraf kræves dette tillæg også medregnet ved fastsættelsen af den mindsteløn, der skal ydes friskolens lærere, således at denne normalt altid mindst skal andrage den ved lærerlønningens fastsatte begyndelsesløn for „andre lærere“ på landet.

Med hensyn til tilskuddets fordeling mellem skolerne foreslås gjort den forandring, at den del af tilskuddet, der ydes i forhold til skolerens lærerlønningensudgift, fastsættes til $\frac{2}{3}$ i stedet for $\frac{1}{2}$. Man vil herved kunne stimulere skolerne til at holde et rimeligt forhold mellem lærerantal og børnetal og give de smaa skoler med de tyngende lønningensudgifter en begunstigelse.

Bestemmelsen om, at ingen skole må få mere end 80 pct. af sine udgifter dækket gennem tilskud, opretholdes, men det foreslås, at den del af rådighedssummerne, som måtte blive besparet herved, fordeles efter

elevtal mellem de skoler, der ikke har opnået en 80 pct.-dækning. Skulde der herefter yderligere blive et beløb til rest, foreslås dette efter undervisningsministerens bestemmelse stillet til rådighed til løsning af særlige opgaver, f. eks. med hensyn til gennemførelse af særundervisning eller til støtte for hjemmeundervisning. Der skulde herefter være en teoretisk mulighed for, at alle skoler kunne opnå at få 80 pct. af deres udgifter dækket, men med den udvikling af friskolernes driftsøkonomi, som var tilset med loven af 1946, og som har fundet sted i de siden da forløbne år, synes der dog at være meget lidt sandsynlighed herfor. I 1946 lå driftsudgifterne så lavt, at der på grund af 80 pct.-grænsen sparedes 492 000 kr. af rådighedssummerne, medens det tilsvarende tal for 1950 kun var 172 000 kr. svarende til, at kun 61 af de ialt 234 skoler nåede de 80 pct. Efter beregningen for 1951 synes besparelsen kun at skulle blive 96 000 kr.

Fra friskolernes side er det med megen vægt gjort gældende, at skolerne som helhed må have krav på de fulde beregnede rådighedsbeløb, og ministeriet har for sit vedkommende herefter sluttet sig til denne betragtning.

Med hensyn til udbetalingen af tilskuddet foreslås foretaget den forbedring for skolerne, at nystartede skoler, der senest begynder efter sommerferien, skal kunne få tilskud udbetalt i det følgende finansår, medens de i øjeblikket på grund af beregningen efter folkeskolens regnskabstal må vente til det næstfølgende.

De i forslaget optagne bestemmelser vedrørende pensionsordningen er allerede gennemført i henhold til en tekstanmærkning på tillægsbevillingsloven for 1950—51, efter at pensionskassens forhold har været genstand for undersøgelse i et særlig sagkyndigt udvalg.

De i afsnittet om hjemmeundervisning foreslåede ændringer er af rent formel karakter.

Lovens bestemmelser om ydelse af statslån søges ved forslaget bragt i overensstemmelse med de allerede i indeværende finansår med tilslutning fra folketingsrets finansudvalg praktiserede regler, der også gælder for højskoler og efterskoler, og hvorefter lån kan ydes med $\frac{1}{2}$ af værdien i stedet for som oprindelig efter loven $\frac{1}{3}$ af denne.

Efter forslaget foreslås endelig den i lo-